

23-04-002

ny verden

TIDSSKRIFT FOR MORALSK OPPRUSTNING

NR. **2** 1970

TIDSSKRIFT FOR
MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer en gang om måneden

Nr. 2 — 1970

I redaksjonen:

Einar Engebretsen, redaktør

Anders Eskeland, red.sekr.

Jens J. Wilhelmsen

Leif Hovelsen

Eva Riise Hanssen

Inge Mannsåker

Sturla Johnson

ABONNEMENTSPRIS for et år
(12 numre):

Norge n. kr. 25,—

Sverige s. kr. 20,—

Finland mk. 17,—

Løssalg i Norge: kr. 2,50

NORGE:

Sophus Lies gate 5, Oslo 2

Postboks 1243, Vika, Oslo 1

Postgiro 12 579 - Tlf. 56 34 14

SVERIGE:

Sveavägen 34, 6., Stockholm C

Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:

Postgiro 11 20 95, Helsingfors

Fotografier med tillatelse av: Jan
Franzon og Mitter Bedi, Bombay.

Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING

© NY VERDEN

Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugs-
foreningen

Bildet på forsiden:

En håndfull av de over hundre euro-
péere som nå tar del i MRA's aksjon
i Asia.

Billedreportasje fra turnéen på sid-
ene 8, 9 og 10.

Caux 1970

Caux-stiftelsen har annonsert programmet for de konferan-
ser som blir arrangert i Caux i Sveits i løpet av våren og
sommeren. I 1969 deltok 5000 mennesker fra 78 land i disse
konferansene.

Som angitt under står forskjellige livsområder sentralt i
visse perioder i sommerens løp. Men ingen av konferans-
ene er så spesialisert at de ikke har almen interesse.

I juni arrangeres weekend-konferanser for delegater til
internasjonale konferanser i Geneve.

Juli: Konferanse for skoleungdom, studenter og ungdom i arbeidslivet

Landbruks- og ernæringskonferanse

3. — 5. juli.

Konferanse for prester og legfolk fra alle kirkesamfunn

12. — 22. juli.

Konferanse for kunstnere og kulturarbeidere

24. — 31. juli.

Verdenskonferanse for lærere og oppdragere

1. — 10. august.

Konferanse for politikere og industrifolk

1. — 6. september.

Kurs i ansvarlig lederskap for ungdom

A: 29. juni — 18. juli.

B: 27. juli — 15. august.

C: 24. august — 12. september.

Internasjonalt kokekurs

A: 29. juni — 18. juli.

B: 13. juli — 1. august.

C: 27. juli — 15. august.

D: 10. — 29. august.

Spesialkurs for husmødre: 31. august — 9. september.

PIERRE SPOERRI:

Pierre Spoerri er en av de ansvarlige
for MRAs konferansesenter i Caux,
Sveits, og europeisk korrespondent for
det indiske nyhetsmagasin „HIMMAT“

PROBLEMLØSERE...

To forskjellige klasser har ny-
lig beveget seg ut av 60-årene og
inn i 70-årene: Den klasse som er
tilfreds med seg selv og verden,
og den som vil skape en ny ting-
enes tilstand.

I en periode etter den annen ver-
denskrig syntes frontene for den
gjengse vestlige borger helt klare.
«Her var det kristne Vesten — der
det truende kommunistiske dikta-
tur.» Eller: «Her et velordnet de-
mokrati — der opprør og kaos.»

I dag er frontene ikke lenger så
klare. De går faktisk tvers gjen-
nom Øst og Vest, gjennom demo-
kratier og folkedemokratier, gjen-
nom klasser, kirker, foreninger og
familier, ja til og med gjennom
hver enkelts hjerte.

Det finnes ikke noe ord som
helt ut beskriver hva denne front-
linjen består i. Det ord som kan-
ske ligger nærmest og blir for-
stått i både Øst og Vest, er «sam-
vittighet». For noen uker siden
spurte jeg en ledende funksjonær
i et øst-europeisk land hva hans
statssjef kunne ha ment, da han
snakket om nødvendigheten av i-
gjen å vekke til live samvittighet-
en. Funksjonæren svarte: For
meg betyr samvittigheten å ha mot
til å erkjenne virkeligheten som
den er, til å søke hva man kan
gjøre for å forandre situasjonen,
og så å trekke de praktiske conse-
kvenser for det daglige liv.

Spranget fra erkjennelse til
praktiske konsekvenser, fra mo-
ralske prinsipper til et revolusjon-
ært liv i hverdagen, markerer for-
skjellen mellom et «etablert» og et
skapende menneske. En ung stats-
råd forklarte meg: «Jeg griper
meg stadig i vaner og handlings-
mønstre, som jeg allerede er etab-
lert i, som er en del av 'The Es-
tablishment'». Å være etablert,
å være overbevist om egen rett-
ferdighet og pukke på sin egen
rett, er ikke begrenset til en be-
stemt generasjon. Det kan like
godt være tilfelle med unge som
med gamle mennesker.

Å være rede til å ta alle conse-
kvenser, personlig og overfor and-
re, er den egenskap som kommer
til å telle mest i det kommende ti-
år. For troende kristne er det — i
alle fall teoretisk — ikke så van-
skelig å finne ut hva Gud virkelig
vil med dem. Også for dem som ik-
ke tror fins det en indre uro, man
kan kalle den samvittighet eller in-
dre stemme, som kan åpne veien til
et nytt handlings- og livsnivå.

I dette ti-året kommer særlig to
slags mennesker til å trenge: Det
ene kalte den tidligere amerikans-
ke undervisningsminister John W.
Gardener «problemløsere». Garde-
ner sier om De forente stater: «Vi
har nok debattanter, anklagere og
provokatører. Vi har ikke nok pro-
blemløsere.» Det andre slaget er
profetene, de som har visjonen for
et nytt samfunn.

Vanskeligheten er at hos vår
tids mennesker må begge disse
kvaliteter — det vil si evnen til å
løse problemer og til å se inn i
fremtiden — være til stede samtid-
ig, og ikke bare hos noen få ledere,
men hos hele folket.

Jeg vil ikke si noe mot fremtids-
forskerne og sosiologene. Men at
et menneske teoretisk beskjeftig-
er seg med fremtiden og modeller
for det kommende samfunn, be-
tyr ikke nødvendigvis at han vil ta
ansvar for å bygge et slikt sam-
funn. Det betyr heller ikke nødven-
digvis at han har en riktig forstå-
else av den menneskelige natur,
som tross alt er råmaterialet som
det fremtidige samfunn skal byg-
ges av.

På den annen side kommer den
som iler fra problem til problem
uten å ha en visjon for fremtiden,
til å føle seg mer og mer knek-
ket. «Hvor det ikke fins noen vi-
sjon, går et folk under.» Utallige er
de problemer som bare lar seg løse
når de tas fatt på i et riktig per-
spektiv. Det var de Toqueville som
understreket at det sanne bilde av
Guds makt trer tydeligere frem,
«jo mer enhver ser ut over sitt eget
folk og betrakter hele menneske-
heten».

Hvis Europa i de kommende år
oppdrar sine innbyggere til å være
problemløsere og profeter, vil det
på en avgjørende måte være med
på å bestemme fremtiden.

...OG PROFETER

ALEXANDR SOLZHENITSYN

Alexandr Solzhenitsyn har et skarpt øye for mennesker og idéer. «Vår eneste nålevende russiske klassiker,» har Jevtushenko kalt ham.

«Kreftavdelingen» heter Solzhenitsyns siste bok. Forfatteren ble selv angrepet av kreft og måtte innlegges til et flere måneders opphold på et sovjetisk sykehus. Der kom han i kontakt med et tversnitt av sovjetiske borgere. Samtalene mellom pasientene kaster lys på et helt folks liv.

De tanker og overbevisninger som kommer til uttrykk i «Kreftavdelingen» har preg av universelle sannheter. De er en utfordring og tankestiller til det sosialistiske øst — og til det kapitalistiske vest.

Det er lettere å koke en elefant ned til en kopp buljong enn å gi et bilde av en bok på 560 sider i én artikkel. Vi lar i store trekk pasientene i «Kreftavdelingen» snakke for seg selv.

Pasient Rusanov er funksjonær i ganske høy stilling og kommunist — lojal, ortodoks.

«Rusanov og hans kone elsket folket, deres mektige folk. De tjen-te folket og var villige til å gi sitt liv for folket. Men etter som årene gikk, fant de seg mindre og mindre i stand til å tolerere sine medmen-nesker, disse gjenstridige vesener, alltid uvillige, som nekter å gjøre hva de blir bedt om — ikke nok med det, de krever alt mulig for egen vinning.»

En mann har bygget seg en vil-la for statens penger. En lokalavis offentliggjør historien.

«Professoren (pasient) sa:

— Dessverre, dette er rester av den borgerlige mentalitet.

— Hvorfor borgerlig? brum-met Kostoglotov.

— Ja, hva mener du ellers det skulle være? sa Vadim og skrudde på oppmerksomheten. Han var innstilt på å lese, men nå så det ut som hele salen ble trukket in i en krangel.

Kostoglotov hevet seg opp fra sin lite angrepsdyktige stilling, og skjov seg mot putene for å få bedre utsikt over Vadim og de andre.

— Hva ellers? Det er menneske-lig griskhet det dreier seg om — ikke borgerlig mentalitet. Det fan-tes griske mennesker før borger-skapets tid, og det finnes griske mennesker etter borgerskapet og-så.»

Senere i boken sitter Kostoglotov med arbeideren Shulubin på en benk i sykehusparken.

«Shulubin sukket og forsøkte å forandre stilling på benken, men det gjorde vondt hvordan han enn satt.

— Det er smålig tenking. Det er sant nok at fritt næringsliv er svært elastisk, men bare innen en meget begrenset ramme. Hvis ikke det frie næringsliv holdes i et jern-grep, fremstår noen mennesker som rovdyr — spekulanter med en fullstendig ukontrollerbar appetitt. Kapitalismen ble dømt til under-gang moralsk, lenge før den ble det økonomisk.

— Helt ærlig talt, svarte Oleg og rynket pannen. — Jeg har da truffet mennesker med ukontrol-lerbar grådig appetitt i vårt sam-funn også.

— Sant nok, sa Shulubin, mens hånden hans vilte tyngre og tyng-re på Olegs skulder, — men er det sosialismens skyld? Vår helomven-ding var meget rask, vi trodde det var nok å forandre produksjons-metodene og at menneskene øye-blikkelig ville bli annerledes med dem. Men gjorde de det? Pokker heller! De ble ikke det minste an-nerledes....

— Man kan ikke bygge sosialis-men på overflod av materielle god-er, for av og til oppfører men-eskene seg som bøfler — de løper løpsk og tramper godene til mark-en. Man kan heller ikke ha en so-sialisme som stadig innprenter hat, for samfunnslivet kan ikke bygges på hat. Når en mann år etter år har brent av hat, kan han ikke plutselig en vakker dag si: 'Nå er det nok. Fra idag av har jeg slut-tet å hate, — nu skal jeg bare elske.' Nei, er han vant til å hate, kommer han til å fortsette å hate. Han vil komme til å finne noen som står ham nærmere, som han kan hate. Kan du det diktet av Her-wegh?

'Bis unsre Hand in Asche
stiebt
soll sie vom Schwert nicht
lassen....?
Og Oleg fortsatte:
'Wir haben lang genug belibt
und wollen endlich hassen....'

(Om hånden stivner i aske,
vil den ikke la gå sverdet.
Vi har elsket lenge nok,
nu vil vi endelig hate.)

— Visst kan jeg det, vi lærte det på skolen.

— Nettopp, du lærte det på skolen. Det er det som er så skrem-mende. De lærte deg det på skolen

når du burde ha lært det motsatte. Til helvete med hatet, nu vil vi endelig lære å elske! Det er slik sosialismen burde være.

— Er det kristen sosialisme du mener? gjettet Oleg.

— Det er kanskje litt drøyt å kalle den kristen. Det fantes jo po-litiske partier som kalte seg krist-ne sosialister under Hitler og Mus-solini, men ikke begriper jeg hva slags mennesker de satte i gang å bygge den slags sosialisme med.

— Slutten av forrige århundre bestattet Tolstoy å spre praktisk kristendom i samfunnet, men det viste seg umulig for hans samtid å leve opp til de idealer han satte opp. Hans lære hadde ikke utspring i virkeligheten. Jeg tror at for Russland, med våre botsøvelser, skriftemål og opprør, vår Dosto-jevski, Tolstoy og Kropotkin, fin-nes det bare én sann sosialisme, og det er etisk sosialisme. Det er noe som er helt realistisk.»

Shulubin fortsetter:

«Vi må kunne vise verden et samfunn der alle menneskelige for-hold, alle grunnleggende prinsip-per og lover har sitt utspring i etikken og kun i etikken. Etiske krav må være avgjørende for alle situasjoner: i barneoppdragelsen, hv-or man trener dem til, målset-tingen for de voksnes arbeid, og hvordan fritiden skal utnyttes. Og vitenskapelig forskning skulle bare drives når den ikke skader noen moralsk, spesielt når den ikke skader forskerne selv. Det sam-me gjelder utenrikspolitikk. Når det kommer opp grensespørsmål, skulle vi ikke tenke hvor meget rikere og sterkere vi ville bli som følge av den eller den måte å gå frem på, eller hvor meget det vil

heve vår prestisje. Vi skulle rette oss etter et eneste kriterium: Hva er etisk riktig?

— Ja, men dette lar seg da ikke gjøre, ikke før om cirka to hun-dre år? Kostoglotov rynket pan-nen. — Men vent litt. Det er et punkt der hvor jeg ikke kan følge deg. Hvilket materielt grunnlag har du for dine planer? Det må da finnes et økonomisk system, tross alt? Det kommer foran alt.

— Gjør det egentlig det? Det kommer an på. Vladimir Soloviev, for eksempel, påstår — temmelig overbevisende — at et økonomisk system skulle og burde bygges på et etisk grunnlag.

— Hva mener du? Først etikk og så økonomi? Kostoglotov så desorientert ut.»

Døden er ingen sjelden gjest på et sykehus. Han stiller mange spørsmål. Forfatteren Solzhenitsyn beskriver det slik:

« — Ikke alt i meg skal dø, hvisket Shulubkin. 'Ikke alt i meg skal dø.' (Sitat fra et av Pushkins dikt.) Han snakker visst over seg. Kostoglotov famlet etter mannens hete hånd som lå på teppet. Han trykket den lett.

— Aleksei Fillipovich, du kom-mer til å leve! Gi ikke opp, Aleksei Fillipovich.

— Tror du det finnes et frag-ment?... et bitte lite fragment? hvisket han om og om igjen. Først da var det Oleg forsto at Shulubin ikke fantaserte, at han kjente ham igjen og at han husket deres siste samtale før operasjonen. Det fin-nes noe annet, noe sublimt, ufor-gjengelig, — et bitte lite frag-ment av universets ånd. Føler ikke du det slik?»

VICTOR SMITH:

HVEM ER DØD?

Det var en flyger som landet på en fjern strand bebodd av primitive innfødte. Flygeren ble vel mottatt av selveste stammehøvdingen. Da han etter en tid ville øve litt gjen-gjeld, tilbød han høvdingen å kom-me med til flyet for å bese det. Høvdingen spurte: «Har det sjel?» «Nei —». Da kunne ikke høvding-en se at det var grunn til å kaste bort tid på det.

Det første menneske på månen talte om et stort steg fremover for menneskeheten. Det var det i tek-nologisk betydning. I åndelig er-kjennelse synes det som det moder-ne menneske har tatt et skritt bak-over.

Time Magazine hadde ved års-skiftet en oversikt på omslaget som spurte — Kommer Gud til live igjen?

Tenk om Gud har vært i live hele tiden på tross av at enkelte teolog-er proklamerer ham død.

Det tok tre dager før Kristus sto opp igjen fra graven. Enhver som en gang har opplevet lyset og kraften fra denne oppstandelse vet at det bare tar et øyeblikk for oss mennesker å bli født pånytt.

I 60-årene har vi opplevet bølger av protest, pornografi og vold. I 70-årene vil vi oppleve en religiøs bølge. Det er den selvfølgelige re-aksjon for en verden som har skrapet bunnen i åndelig forarming.

Som aldri før vil Gud ha bruk for mennesker som vet forskjell på religiøsitet og kristendom, på men-neskelig selvhevdelse og respekt for det hellige.

Kort sagt, syttiårene tilhører dem som kan skjelne åndene og som kan bli ferdige med sin egen utfoldelse til fordel for Guds.

Spørsmålet for syttiårene er: Kommer mennesket til live igjen?

NYE SIGNALER I PSYKOLOGIEN

LEKTOR ERLING FØRLAND

I et halvt sekel har psykologien og psykiatrien i Europa og Amerika vært dominert av psykoanalysen og behaviorismen. Begge disse skoler har vært preget av et ensidig biologisk og mekanisk menneskesyn. Mennesket betraktes som en kasteball mellom ubevisste krefter, miljøet og sitt eget super-ego — eller som en innviklet datamaskin som programmeres av omverdenen.

Som en enslig «kjerringa mot strømmen» har den amerikanske psykologi-professoren Allport helt fra 30-årene kjempet for å hevde mennesket som et bevissthetsvesen som kan velge, være ansvarlig, som en aktør, ikke bare en viljeløs reaktor.

Det er ikke bare takket være ham at strømmen nå er begynt å vende. Det skyldes også en rekke andre påvirkende krefter, som eksistensialismen, gestaltpsykologien — og ikke minst de erfaringer psykiatere har gjort de siste decenni.

En tredje retning, den såkalte tredje kraft i psykologien eller den humanistiske psykologi, er en — riktignok uensartet — gruppe som teller kjente forskere og terapeuter innen amerikansk psykologi, psykiatri og psykoterapi, slike som A. Maslow, O. H. Mowrer, Carl Rogers, Clark Moustakas og Charlotte Bühler.

Den første presentasjon av denne retningen og hva den står for, foreligger nå i en hendig, liten IKO-bok på vel 100 sider, skrevet av fylkespsykolog Nils Grendstad. Grendstad er kjent som en meget benyttet foredragsholder og for sin aktive deltaking i debatten om utformingen av den 9-årige skolen.

Etter et innledende kapittel om den tredje krafts vitenskapssyn, forskningsoppgaver og -metoder tar forfatteren opp noen av de mest sentrale temaer som disse forskerne beskjeftiger seg med. Det er interessant å kunne konstatere at det dreier seg om begrep-

er som i en mannsalder har vært nærmest tabuord innen den dominerende psykologi.

For de humanistiske psykologer er det innlysende at psykologien må konsentreres omkring de problemer som menneskene opplever som problemer i sitt daglige liv. Til disse hører også spørsmålet om møte med døden, forholdet til normer og verdier, problemer vedrørende synd, bekjennelse og soning og det enkelte menneskes vei til mening med livet. Verdipræmatikken er spesielt sentral. Grendstad har da også viet 4 av de 11 kapitlene til dette temaet.

De verdier jeg setter høyest, er de som i første rekke bestemmer min atferd og mine handlinger. De normer jeg vedkjenner meg, har betydning fordi de er stabbesteiner på den vei jeg må følge for å oppnå eller realisere de verdier jeg setter høyest. Brudd på normene er derfor ikke i seg selv det fatale, men at disse brudd leder meg på

avveier — bort fra det mål jeg har satt meg.

Det er naturligvis ikke likegyldig hvilke verdier jeg velger. Er verdien jeg søker å realisere, relative og flyktige, mangler jeg det faste orienteringspunkt jeg trenger, og det fører til forvirring i mine vurderinger og mine valg.

Psykologen A. Wheelis hevder at følelsen av identitet avhenger av «stabile verdier, og på overbevisningen om at ens handlinger og verdier står i harmonisk relasjon til hverandre. Det er en følelse av helhet, av integrasjon, av å vite hva som er rett og hva som er galt, og å være i stand til å velge.»

Annerledes enn Freud.

Ifølge de humanistiske psykologer er menneskene først og fremst opptatt av å realisere verdier uten for seg selv, og det er mest opptatt av de verdier som er i samsvar med dets innerste vesen. Grendstad uttrykker det slik: Mennesket er rettet mot fullkommengjørelse av seg

selv. Verdier som er sentrale i denne streben mot å realisere det beste i seg selv, er slike som sannhet, godhet og skjønnhet, rettferdighet og orden, hjelpsomhet, gavmildhet, omsorg og kjærlighet.

Er jeg alvorlig opptatt av å virkeliggjøre disse verdier i mitt liv, slik at de gjør sin virkning i det samfunn jeg lever i, må jeg åpent innrømme det når jeg tar feil eller kommer til kort eller på avveier. Men ikke bare det, jeg må også bekjenne det for andre — ikke nødvendigvis med ord, men i alle fall med en bekjennende holdning.

Grendstad siterer i denne forbindelse Jourard, som i sin bok med den betegnende tittel *The Transparent Self*, skriver: Jeg må åpne meg fullstendig for i det minste ett menneske. Dette må være et menneske som betyr noe for meg. Åpner jeg meg ikke for minst ett annet menneske, blir jeg også fremmed overfor meg selv. Luk-

ker jeg meg til, stenger jeg meg av for videre vekst i personligheten. . . . Jeg skal være gjennom-siktig, både på godt og ondt, både for meg selv og andre.

Noe av det mest interessante, men sikkert også mest diskuterte, i Grendstads bok, er kapitlet om skyld, synd og soning. Bare ordene i seg selv kan få hårene til å reise seg på enkelte hoder, ikke bare fordi de forstyrrer en vond samvittighet, men fordi de gjennom den omtale de er blitt utsatt for, er blitt negativt ladet. For de humanistiske psykologer som bruker disse begrepene, har de et positivt innhold og en konstruktiv funksjon. Maslow sier blant annet: Det er godt, til og med nødvendig for en persons utvikling å føle skyld når han fortjener det. Det er ikke bare et symptom som må unngås for enhver pris, men heller en indre leder til vekst mot aktualisering av det egentlige selv og dets potensialer.

Forts s. 14

VIKTIGST

Hva er det viktigste i livet?

Spørsmålet falt ned i meg på Carl Johan en morgen.

Jeg hadde nettopp tatt farvel med en skolegutt, min yngste sønn. Og jeg var ennu myk om hjertet etter det faste morgenritual på vår felles skole- og arbeidsvei.

Det viktigste i livet? Det burde vel være å hengi seg på en eller annen måte for menneskeheten. Det viktigste i livet, det må være noe

stort. Men et ekte og ærlig svar på spørsmålet måtte for meg heller lyde slik: Det viktigste i livet er min sønn. Han betyr mere enn noe annet i verden.

Da jeg passerte universitets-uret utvidet jeg perspektivet, søkte et overblikk på min eksistens. Jeg nærmet meg den irrete Wergeland med due på hodet, og konstaterte: Nei. Den vesle skolegutten og de andre som står meg nærmest, er

allikevel ikke det viktigste. Det viktigste — blant annet av hensyn til dem, er at mitt liv ikke formørkes. Skjer det, taper jeg kjærligheten sin glans og dyde. Men hvem har ikke opplevet dette?

Jeg var tilfjells en dag da solformørkelse inntraff. Lyset falmet og ble blygrått. Vinden stanset. Fuglene tidde. All naturen gjøs av kulde midt på sommeren.

Men nådens sol skinte frem igjen, den vi aldri kan leve foruten. Men skal jeg tro tidens kunst, det triste uttrykket i ansiktet på mange man møter, den sanseløse tilværelsen med tidsfordriv og livs-

flukt, så ser det ut som om det moderne mennesket lever under en stadig tilbakevendende indre solformørkelse. Jeg har gjort det selv, og når som helst kan jeg komme til å gjøre det igjen. Hvem kontrollerer Solen og Nåden?

Men noe kontrollerer man. Noe avgjørende. Det er ikke solens skyld hvis man velger skyggenes rike fremfor lyset.

Kort sagt, det viktigste i livet er å søke Guds vilje i alle ting. Jeg er en leirklump, et råmateriale som Skaperen har en idé med. Det gjelder alle mennesker, alle ting. Å ane denne idé-verden i mine

nærmeste hjemme, på min arbeidsplass, overalt hvor jeg treffer mennesker, den slumrende idé i samfunn, — natur og menneskehetens historie, i motsetninger og motstand, — og bli en medskaper på å forløse idéen i materien, — det er å være borger av solriket. Prisen, den er illusjonært høy. Det er den lille død. Begjær-skriket når min vilje krysses av en som er høyere. Den daglige død når det selviske settes på plass og livsgleden fosser ut av en. Da blir det tennerskjærende mørkt et øyeblikk. Lever man i nuet, så stanser alt her. Og slik skal det være.

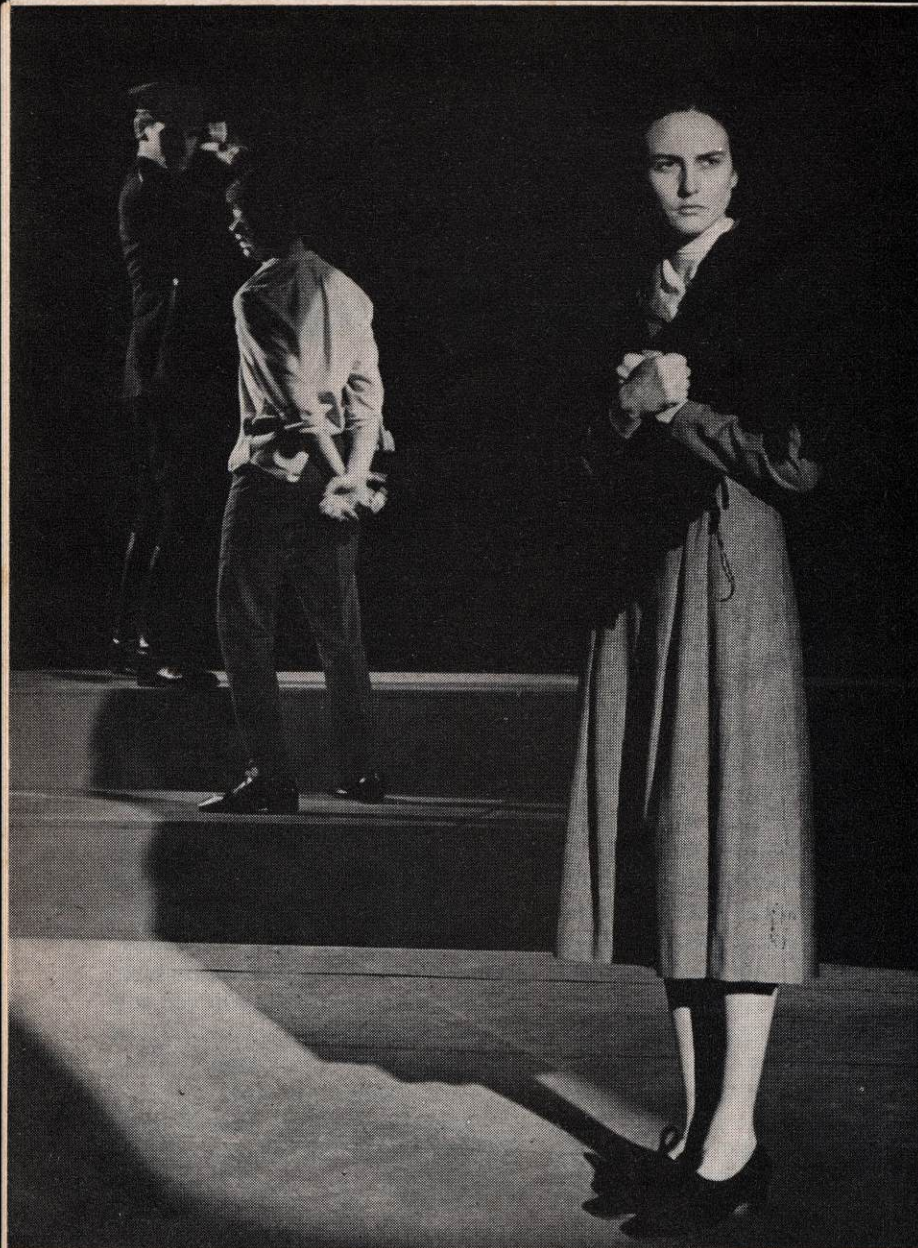
Tindrende frisk og nyfødt blir da oppstandelsen, — den fred og den sendekraft som følger etter den lille død. Solrikets gave som holder alt og alle oppe.

Jeg passerer Grand Hotel. En yppig cover-girl skråer over gaten. Jeg skifter blikkretning. Mannens hverdagsdød.

Det viktigste i livet? Å leve slik at det er mulig for englene å oppholde seg på ens skulder.

Christian Krohg sitter i det evindelige i bronse på Stortings Plass, og tegner med skarpt blikk. Det var mye han heller ikke så.

Garçon.

MRA i ASIA

En gruppe på hundre fra Europa befinner seg for tiden i India. Hittil har de besøkt Bombay, New Delhi og Asia Plateau, Panchgani. Med seg i bagasjen har de bl. a. en ideologisk revy som vil demonstrere Europas vilje til et nytt slags engasjement for verden. De har fått en entusiastisk mottagelse. Denne serien av bilder gir glimt fra møtet mellom Øst og Vest.

◀ En scene i musikalen «Det er tillatt å lene seg ut» gjengir Irene Laures historie. Hun var generalsekretær for Det franske sosialdemokratiske kvinneforbund, en av lederne for motstandsbevegelsen under krigen og en pioner i arbeidet for forsoning mellom Frankrike og Tyskland etter krigen.

Øst møter Vest. Bimal Banerjee, generalsekretær for den sosialistiske landsorganisasjonen i Vest-Bengalen og den franske fagforeningsmannen Michel Bie-lak.

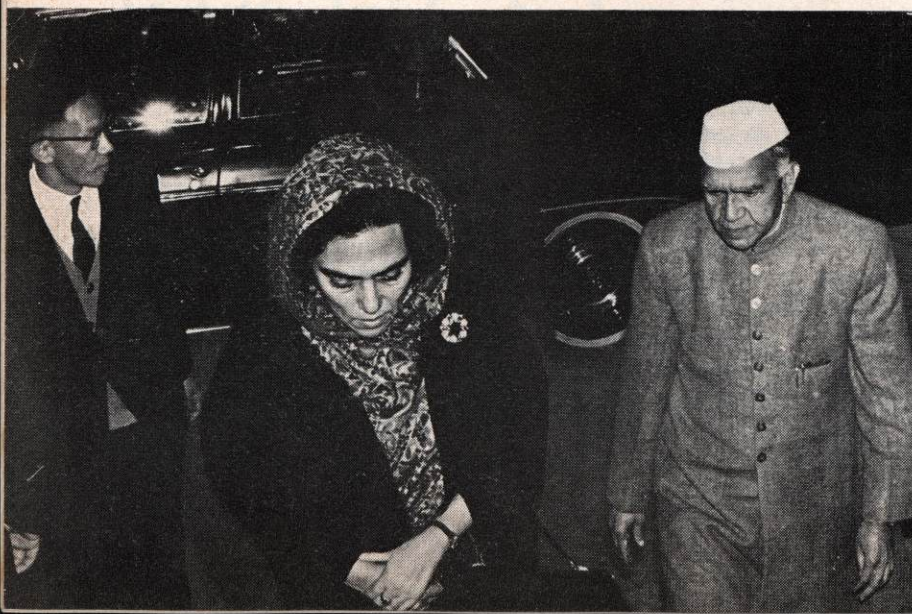
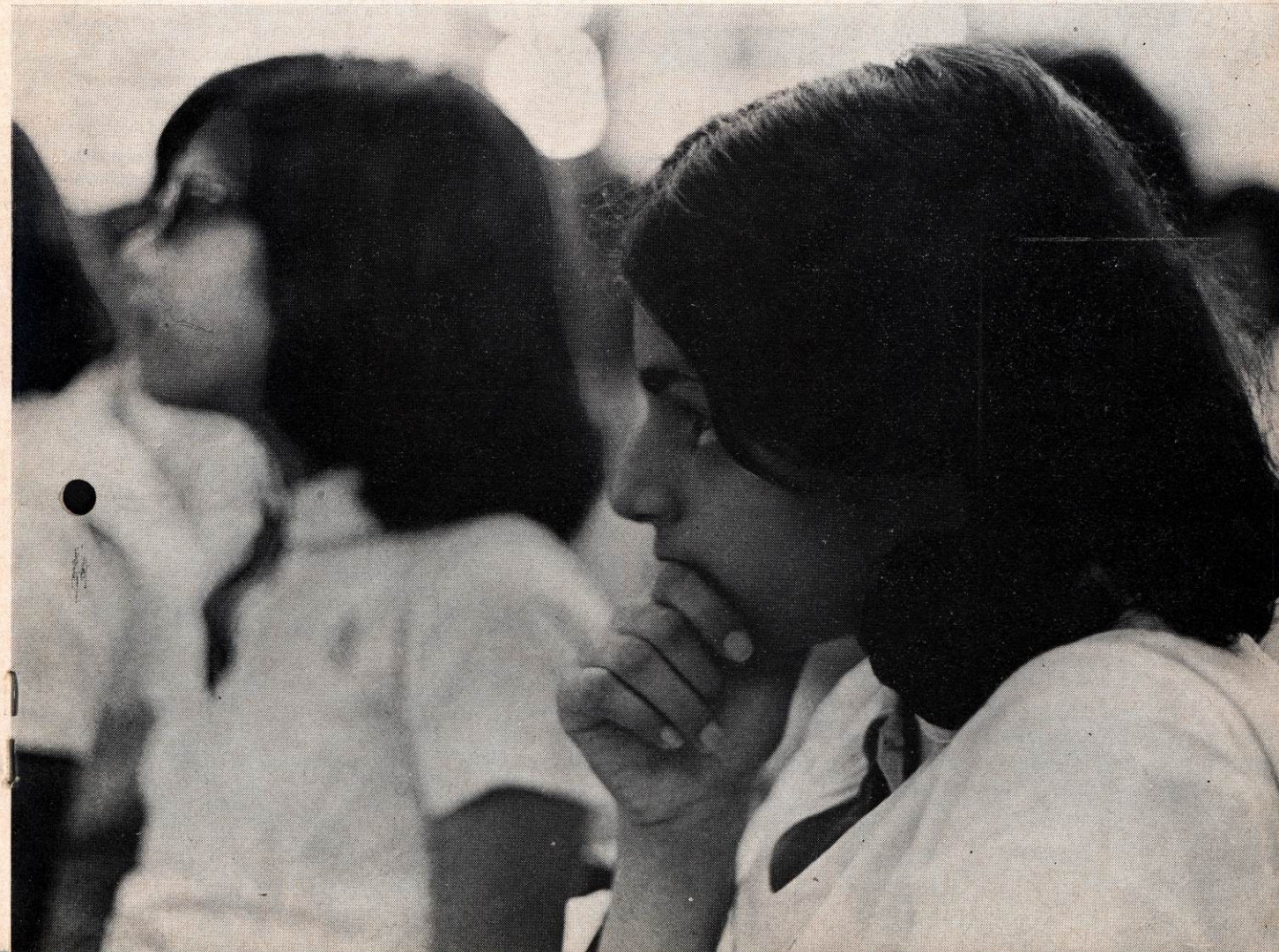

◀ Indias industriminister F. Ali Ahmed og frue kommer til premieren av «Det er tillatt å lene seg ut».

21 studenter fra Bombay universitet taler ved en av treningskonferansene som ble arrangert.

Gruppen besøkte mange skoler

▲ Delhis ordfører, H.R. Gupta, ledet også den komitéen som inviterte «De tillatt å lene seg ut» til Delhi. Han står her sammen med en del av de unge deltakerne i musikalen, under en pressekonferanse etter ankomsten.

▲ Forbundssekretæren for Malaysias kvinneforbund, S. Zainab, og Alice Cardel fra Filippinenes ungdomsdepartement utenfor hovedbygningen ved konferansesentret Asia Plateau, Panchgani. Revyen er nå invitert til Malaysia.

▼ Studentersamfunnsformann Yogender Sharma og hans kamerater Anil Patel og K. Haridas er representanter for den stadig voksende skare unge som slutter seg til den kamp Rajmohan Gandhi fører for India.

Serie av MRA-filmer i Iran

Ett tusen studenter ved universitetet i Teheran overvar i januar en forestilling av den persiske versjon av MRA-filmen «Livets høydepunkt». Mange av Teherans intellektuelle hadde også innfunnet seg.

Filmen ble introdusert av en av universitetets tidligere studenter. Han fortalte bl. a. hvordan snikmordet på hans far hadde gjort ham bitter og gitt ham en følelse av fullstendig maktesløshet overfor korrupsjonen og urettferdigheten. Gjennom Moralsk Opprustning hadde han funnet veien til en revolusjonær forandring i sitt eget liv, som han hadde kunnet gi videre til andre. Han fant at hans erfaring var smittende og forandret både mennesker og forhold omkring ham.

Samme uke ble «Livets Høydepunkt» vist for tusen studenter ved et college i Teheran. Innbydelser til fremvisninger foreligger også fra universitetene i Isfahan og Mashbad.

I Samferdselsministeriets store sal ble en annen MRA-film, «Menn fra Rio», også på persisk, vist for samtlige ansatte i departementet.

Samferdselsministeren åpnet forestillingen med å si at både hans far og hans bror hadde tatt del i MRAs konferanser i Caux, Sveits, i 1969. «MRA hilses velkommen i Iran,» sa han, «fordi det ikke bare omfatter prinsipper som vår religion har lært oss, men viser hvordan vi kan anvende prinsippene i vårt daglige liv og gjøre dem til grunnlag for individuelt og sosialt liv.»

En serie forestillinger av forskjellige MRA-filmer kommer til å finne sted i ministeriet i 1970.

LEGEMIDDEL

**Forkjølelse, revmatisme,
nervesmerter - forsøk...**

ALBYL-
Enterosolubile

OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tabletten først
løses opp i tynntarmen. Pakninger à 30
og 100 tabletter. På apotek uten resept.

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

Uten
mave-
irritasjon

Sten Bugge: «Ett år»

En bok som heter 'Ett år', og som er bestemt til å leses stykke for stykke, dag etter dag, året igjennom, burde kanskje helst anmeldes når året er gått og avsnittene for hver dag er lest i tur og orden. Men denne lille boken som rektor Sten Bugge nylig har gitt ut, er vi allerede blitt så kjent med at vi gjerne vil gjøre oppmerksom på den med en gang; den bør følge oss inn i — og frem igjennom — det året vi nylig har begynt på. Den bruker ikke store ord og glimrer ikke ved forbløffende formuleringer, her er ingen kunstner,

hverken av språklig eller teologisk art. I en rolig, nærmest resonnerende stil legger den frem livsnære tanker om det å leve som kristen, og gir hjelp til å ta den oppgaven for alvor. Gang på gang må en si til seg selv: mer enkelt kan et problem ikke uttrykkes, og mer praktisk kan det ikke besvares. Vi kjenner oss igjen — når det tales om å bli virkelig fri, å ha den rette tålmodighet, å ta ansvar for våre medmennesker, å være ærlig overfor Gud — og å lytte til det han har å si oss.

Sigrd og Eiliv Skard.

klippet

VEST-EUROPEISK SAMARBEID OG INTEGRASJON utvikler seg langsommere enn det burde. Jeg tror likevel at vi har nådd det stadium hvor ingen av de middelstore makter i Vest-Europa kan dominere alene. . . . og vi vil — innen en voksende europeisk økonomisk integrasjon og politisk samarbeid — få en utvikling hvor de forskjellige land samarbeider med hverandre, dels fordi interessene fører dem sammen, dels fordi landene trenger å finne frem til felles løsninger. En slags «Europas forente stater» slik det ville kunne utvikle seg — selv om det ikke går så fort — vil bli et Europa med nasjonale særpreg. Hva man enn kan si om de Gaulle, så mener jeg at dette var et område hvor han var nærmere virkeligheten enn mange andre var det. Som han sa, det vil bli en forening av fedreland. Med andre ord at det utvikles en felles atferd, ikke bare felles interesser, hvor de nasjonale særpreg vil spille sin rolle. Og dette, mener jeg, er slett ikke dumt, for selv ønsker jeg ingen europeisk samfunnsstruktur hvor de forskjellige europeiske lands kulturer og særpreg blir slette ut.

Forbundskansler Willy Brandt i et intervju i magasinet 'US News and World Report'.

VI KOMMUNISTER SOM IKKE VIL LA OSS underordne, som ikke vil være med på å anerkjenne sensur, som tenker selv og ikke vil la fremmede hoder tenke for oss — vi har lidt et nederlag. Men det er et nederlag av det slag som Rosa Luxemburg engang sa kan komme til å bli viktigere for fremtiden enn mang en øyeblikkets seier. Øyeblikkets seier er panservognene, er det russiske maktapparat som overhode ikke er interessert i at der eksisterer levende kommunistiske partier. De bare nærer den dypeste forakt for dem. Idag er det intet som maktapparatet i Moskva frykter mer enn uavhengige revolusjonære bevegelser. . . . Man snakker så mye om vårt brudd med Moskva. I virkeligheten er det omvendt. Det er det nåværende maktapparat i Moskva som har brutt med sosialismens ide. Breschnev står for bruddet med Marx og Lenin.

Ernst Fischer, tidligere medlem av Kominterns sentralstyre, Østerrikes ledende kommunist, i samtale med 'Der Spiegel'.

DEN LANGVARIGE KIRUNA-KONFLIKTEN LAR oss ane konturene av de problemer som nå trer i forgrunnen, og som vil bli stadig mer aksentuert etter hvert som teknologien rykker fram og omformer arbeidsplassene — ofte så radikalt at det er viktigere å snakke om fullstendige omveltninger.

Disse problemene er i første rekke knyttet til en humanisering av arbeidet, til de kvalitative behov menneskene har og som de også skal få dekket via arbeidet.

Framfor alt må vi ta opp menneskets rolle og funksjon i produksjonsapparatet. Her kreves det en gjennomgripende nyvurdering, en helt annen verdiprioritering.

Fra en leder av Jostein Nyhamar i 'Aktuell', 10. januar 1970.

DA VOR INTELLIGENS SÆDVANLIGVIS IKKE er tilstrækkelig til at fatte, forstå og forudse historiens gang, vil I aldrig tage fejl, hvis I i enhver samfundssituation handler i overensstemmelse med retfærdigheden (den gamle måde at sige det på russisk er: at leve med sandheden). På denne måde vil I altid være i stand til at handle og ikke blot et passivt vidne.

Og vær venlig ikke at fortælle mig, at 'alle opfatter retfærdigheden på sin egen måde.' Nej! De kan råbe, de kan strangulere dig, de kan sønderrive dit bryst, men overbevisninger baseret på samvittighed er lige så ufejlbarlige som hjertets indre rytme (og vi ved, at det i privatlivet ofte er samvittighedens stemme, vi prøver at undertrykke).

Alexandr Solzhenitsyn, fra et brev til tre studenter, offentliggjort i det danske ukemagasin NB! 23. jan. 1970.

VÅRA LEDANDE POLITIKER OCH DE TUNGA männen i förhandlingsvärlden fördömer vilda strejker. Utmärkt! Jag är också en motståndare till sådana strejker. De vilda strejkerna är ju till sist blott symtom på en sjukdom i samhällskroppen. . . .

Jag tror för min del att åtskilligt gjorts. Jag tror samtidig att alltför många människor i vårt land lever i ett Sverigehus byggt av illusioner och myter. Så har det naturligtvis alltid varit. Varje land skriver sin egen hjältesång och flyttar in i den. Men riskerna är större i dag på grund av de snabba förvandlingarna, som kräver nye myter på löpande band. Vi var i många hundra år i vår egen förestelling de nordanvindar härdade hjältefolket, goternas ättlingar, romarnas besegrare med spartanske dygder i strävsom fattigdom. Vi fick tid att nöta ut och genomskåda lögnerna om oss själva.

De vilda strejkerna är varnings signaler, därom är alla överens.

Fra en leder av Olof Lagerkrantz i 'Dagens Nyheter' 25. januar 1970.

Kort nytt

ERITREA:

Generaldirektøren for Eritreas skolevesen og skoledirektøren i Asmara har offisielt bedt om at Moralsk Opprustning skal innføres i undervisningen. Bak dette tiltaket ligger meget positive erfaringer av en ny ånd i skolene. Mens urolighetene har rystet Etiopias skoler i de siste to år, har Eritreas skoler fungert normalt.

NORGE:

Ved Dikemark Sykehus' skole, som gir videreutdannende kurser for ferdige sykepleiere, ble i januar filmen «Happy Deathday» brukt som ledd i etikkundervisningen.

Gymnasiastforbundet i Bergen arrangerer en forestilling av «Happy Deathday» den 24. februar. Gymnassamfunnet og laget ved Voss gymnas inviterer til en fremvisning i kinoen på Voss den 9. mars. Filmen er også blitt vist på Persbråten skole i Oslo og i gymnassamfunnet i Grimstad i den senere tid. Gymnasiastforbundet i Bærum og Oslo K. F. U. M. har satt den opp på programmet til våren.

En gruppe kanadiere som reiste til India for å være med på en konferanse i Panchgani, inspiserer utgravningen der den nye matsalen for konferansesentret skal reises. Det er bl. a. samlet inn midler i Kanada for denne bygningen.

NIGERIA:

«Noe som er mere radikalt enn vold trengs for at vold skal opphøre,» sa en ibo som åpnet Moralsk Opprustnings julekonferanse i Lagos. Den tidligere generalsekretær i Nigerias største havnearbeiderforbund, O. Zudoni, som var kommet tilbake til Lagos etter to år som flyktning i Biafra, sa: «Problemet er ikke hudfarge eller stamme, men karakter. Vår vegring mot å leve etter Moralsk Opprustnings fire normer var årsaken til borgerkrigen.»

ADELAIDE:

«Uten Moralsk Opprustning skulle situasjonen i Papua ha eksplodert som en atombombe og tusenvis av mennesker blitt drept. Vi må gjøre noe før det er for sent.» Denne appell rettet Paul Lapun, parlamentsmedlem fra Papua — Ny Guinea, til MRA's nyttårskonferanse i Adelaide, Australia.

Konferansen samlet 460 deltakere fra tretten land og behandlet særlig undervisning, næringsliv og situasjonen i Papua. Pressen viet oppmerksomhet til en uttalelse av Kim Beazley, undervisningsminister i Labours skyggekabinett: «Kjernen i all skapende undervisning er at mennesket kan forandres.»

Det ble meddelt at Europamusikalen «Det er tillett å lene seg ut» ankommer til Perth den 27. mai og deltar i en internasjonal konferanse i Canberra i august.

HAAG:

Madame Charlotte van Beuningen, en av Moralsk Opprustnings pionerer i Holland, ble nylig intervjuet i nederlandsk fjernsyn. Foranledningen var utgivelsen av hennes bok «En ny verden for mine barnebarn.» Fire dager senere var første opplag av boken utsolgt. De Telegraaf, største dagsavis i Holland, skriver at boken forteller om «et eventyrlig liv forpliktet til kampen for en bedre verden gjennom Moralsk Opprustning. Den er levende, lettlest, idealistisk, uten på noe punkt å virke belærende.»

... PSYKOLOGIEN

Forts. fra s. 7

Mowrer er den av de humanistiske psykologene som mest bruker begrepet synd. Han setter det opp mot begrepet sykdom. Sistnevnte begrep holder han for å være mer negativt enn førstnevnte fordi psykisk sykdom som oftest er noe man ikke kan noe for selv og derfor ikke så lett kan gjøre noe med. Godtar man derimot at mange og kanskje de fleste menneskelige lidelser skyldes uoppgjort synd, synes situasjonen adskillig lysere. For synd kan vi gjøre noe med. Vi kan nemlig bekjenne den og sone den. Når man leser slikt, kan man forstå at Mowrer i en antologi med tittelen 'Morality and Mental Health' tar med Peter Howards artikkel om Frank Buchman som livsforvandler og en annen om Oxfordgruppen.

Grendstad tar også opp til behandling den utbredte teori at personlighetsproblemer og feiltilpasning er ett og det samme. Det kan være det, skriver han. Men det kan like gjerne være slik at det er den som har tilpasset seg miljøet, som har personlighetsvansker. Hvis jeg lever i et miljø hvor jeg ikke finner de verdier jeg dypest sett har bruk for, skal jeg da tilpasse meg dette miljøet? spør han. Vurderingen av et slikt spørsmål er avhengig av en stabil referanseramme. Hvis jeg ikke har det, vil det bli det til enhver tid bestående miljø som avgjør hva som er sykt og hva som er sunt.

Tilpasning eller opprør, hva er riktig? spør han. Og han svarer: Det er riktig som tjener de sanne menneskelige verdier best.

For den som i noen årtier har fulgt med i amerikansk og europeisk psykologi, fortøner det seg som bortimot utrolig at psykologer kan skrive slik som her er sitert. Det betyr faktisk at hele spektret av menneskelige problemer er kommet inn i psykologien igjen. Da er det håp for en forskning som har kjørt seg fast i dyreeksperimenter og psykometrisk måling. Det er klart at de som begir seg inn i

disse uhyre kompliserte spørsmål, lett stiller seg for hogg. Det gjelder også Grendstad. Siden han bare streifer over spørsmålene, uten å ta noen av dem opp til grundig behandling, innbyr han til å skrive spørsmålstegn og merknader i marginen.

Men det forhindrer ikke at man med glede kan konstatere faktum: De første grunnstener er lagt til en ny psykologi, en psykologi som gjelder hele mennesket og som rehabiliterer mennesket som det åndsvesen det er, i stand til å velge og ta ansvar for seg selv og oppgaver utenfor seg selv.

Sin skissemessige form til tross, denne lille boken er en begivenhet innen nordisk psykologi. Den vil sikkert vekke diskusjon. Den bør ikke forties. Den burde få mange til å tenke nye tanker og gå nye veier, både i sitt eget indre og ut til andre mennesker. Det ville i så fall være en god innledning på et nytt decennium.

**VI KAN IKKE
LAGE
ALT**

**MEN
KLISJEER
DET KAN VI**

KLISJEANSTALT OG OFFSET AVD.
BRUGT. 7, OSLO 1, TLF. 33 68 15.

ALUMAT
**HUSSTIGER
SPESIALSTIGER**

KRISTIANSANDS MEK. VERKSTED A/S
TLF. 042/29520 • POSTBOKS 472 • 4601 KRISTIANSAND S.

LEGEMIDDEL FRA

Novid
*hurtig
lindring*

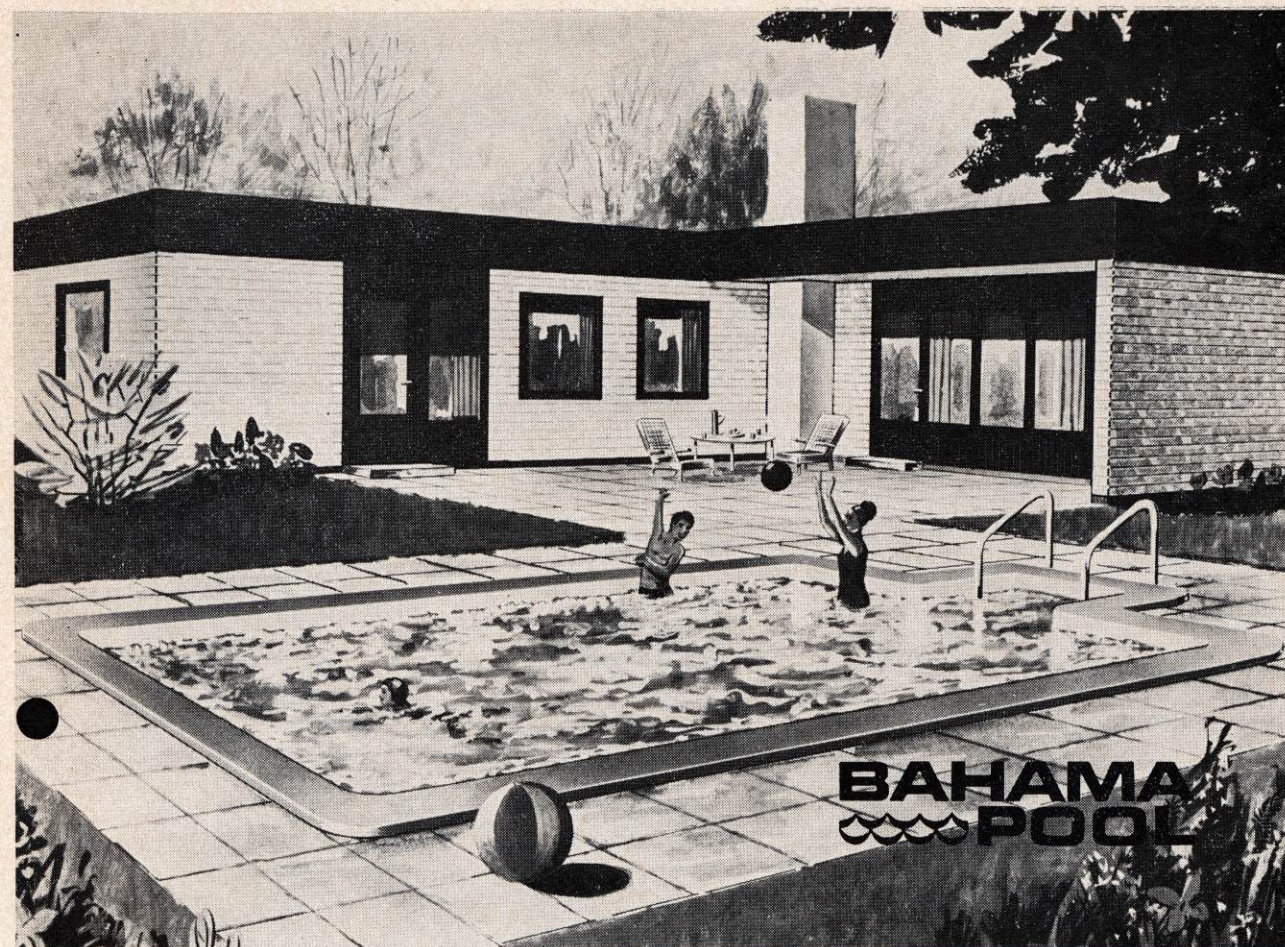
ved hodepine
NOVID

tas oppløst i vann

Novid gir hurtig lindring ved hodepine, reumatisme, nervesmerter, tannpine, menstruasjonsmerter og forkjølelsesubehag. Novid i vann - er behagelig i bruk og skånsom selv for ømfintlige maver. Uten resept på apotek og medisinutsalg. - Rør og foliepakning à 20 tabletter samt glass à 40 og 100 tabletter.

Novid - befriende lett å ta.

NYEGAARD & CO AS-OSLO

Exklusiv swimmingpool
i glasfiberarmerad plast
13.800:-
(6-8 mm vägg tjocklek)

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för försättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS